

baš ni najugodnejša za moralični razvoj nežnih otročjih dušic, mi morda ni treba posebno povdarjati. Če pa tudi to ne, če je pestunja res na svojem mestu, če izpolnjuje skrbno svoje dolžnosti, kake duševne hrane bode mogla podati izročeni ji deci? In vendar je tako važno, da se že z malim otrokom ravna umno. Prazno blebetanje priproste dekle pa vendar ne more dajati otročičem potrebnega navodila.

Kako ugodno, če gospodinji ni treba ostajati radi kuhe doma, ter se sme sprehajati brezskrbno se svojimi malčki!

Okolščine, ki govorijo jasno za odstranjenje kuhinje iz hiše so tako važne, da se moramo le čuditi, zakaj se ta zastarela institucija še tako dolgo zdržuje.

Dokler je bila žena le dekla moževa, dokler ni imela drugih dolžnosti, nego skrbeti za moževo telesno udobnost in roditi mu naslednikov, tako dolgo je bila ta naprava prav primerna, ker je nabavila ženam primernege posla. Dandanes pa, ko ne zahtevamo od žene samo, da postavlja deco na svet, nego da jih tudi vzgaja, ko ne zahtevamo od žene samo da bodi možu dekla, ampak i tovaršica, prijateljica, s kojo se lahko razgovarja o svojih težnjah in interesih, dandanes pač nima to več nikakega, niti moraličnega, niti kulturonosnega pomena.

Ženski so pa vzrastle svetejše dolžnosti, nego kuhati in prati.*

Spomini.

Spisal Podlesnikov.

Bila sva tako sama z mamico...

V mali podstrešni izbici je bilo pusto in dolgočasno in vendar si nisem nikakor želel ven v prosto naravo — proč od mamice. Najsrečnejši trenutki, ki sem jih preživel v svoji megleni, žalostni mladosti, so bili gotovo oni, ko sem sedel poleg mamice in poslušal njene pripovedke... Ona je vbadala v fino tkanino drobno iglo, jaz pa sem se igral s konjičem, ali pa slonel v njenem naročju

*) Marsikateri slovenski duši se bode zdel ta spis pretiran, ali še kaj hujšega; meni sami je prva polovica spisa ugajala mnogo bolj nego zadnja, toda natisniti sem dala ves članek, ker se Danica res med vsemi sotrudnicami, odlikuje najbolj po svojih naprednih, originalnih idejah, katere pričajo, da ta velec. sotrudnica naša ima prav široke obzorje. (Op. ured.)

in jo poslušal... Moja mamica je bila lepa žena, imela je dolge, črne lase in lepe, črne oči. Čudno pa se mi je zdelo, zakaj ona tako često joče in zakaj me včasih tako strastno poljubuje.

«Rada me ima»; tako sem si mislil in jo božal po licu, po katerem so vrele svetle solze...

In še nekaj ni hotelo v mojo mlado glavico: vsi moji tovariši so imeli lepe, stare, nekateri pa mlade ateje, s katerimi so hodili na sprehod in kateri so jim prinašali tako lepih igrač — jaz pa nisem imel nikogar, ki bi mi prinašal igrače in me vodil na sprehode, kadar bi morala ostati mama doma radi dela.

Nekdaj sem vprašal mamico «zakaj nimam tudi jaz ateja, lepega in dobrega, kakor sosédov Milan?» Tedaj pa me je pritisnila mamica k sebi ter začela jokati tako milo, da sem se spustil tudi jaz v jok. Od tega dne nisem več popraševal po ateju... Začel sem hoditi v šolo. Mama mi je kupila lepo, novo obleko, malo tablico, abecednik ter me peljala v šolo. Prvi dan sem hotel kar zbežati iz šole, ker ni bilo mame pri meni, meni pa je bilo tako dolgčas po nji. Drugi dan pa je bilo že bolje in potem sem jako rad zahajal v šolo, ker mi je mamica rekla, da mora vsak otrok hoditi v šolo, ako se hoče kaj naučiti in potem postati gospod.

Gospod pa bi jaz tako rad postal. Imel bi lepo obleko, konje, kočijo in jedel bi samo bonbončke in torte. Moja mamica pa bi bila vedno pri meni in več bi ji ne bilo treba vbadati dan na dan drobne igle v belo tkanino — tudi jokala ne bi več, saj bi se ji pri meni tako dobro godilo: hodila bi na sprehod, vozila se v kočiji in nosila lepo obleko, kakor Milanova mama... To bi bilo krasno!...

Dobili smo prvič spričevala. S kakim veseljem in ponosom sem stopal iz šole proti domu, da čim preje pokažem mamici izvrstno spričevalo! Tedaj sem že mislil, da sem gospod...

Mama mi je obljubila, da mi kupi, ako dobim dobro spričevalo, medene torte in pomaranč, katere sem tako rad jedel.

Hitel sem, da bi bil prej pri nji. Pot iz šole se mi ni zdela še nikdar tako dolga, kakor oni dan. Ves upehan sem prišel pred vrata podstrešne sobice, v katerej sva stanovala z mamico, toda pred vrati je ležal velik, črn pes, ki me je tako grdo gledal, da sem se prestrašen stisnil v temen kot pri stopnicah in pričakoval, da pride kdo in spodi psa spred vrat. Že sem hotel poklicati mamico, kar zaslišim v sobi tuj glas, nekdo je hodil po sobi hitro gor in dol ter nekaj govoril. Mamica pa je jokala, slišal sem njen jok in bilo mi je hudo, toda v sobo si nisem upal, ker je ležal pes še vedno pred vrati...

«Tako, sedaj, ko se bojiš, si prišel k meni, prej pa ti nisem bila mar, pusti me tudi sedaj v miru in le vzemi jo — radi mene si lahko brez skrbi...»

Bil je mamin glas, mešan s sitnim jokom...

«Pojdi, čemu si sploh prišel... pojdi k nji in pusti me v miru, kakor pustim jaz tebe, dasi bi te lahko nadlegovala — ne radi sebe — temveč radi otroka...» Zopet je plakala in iz sobe ni bilo slišati družega, nego njen jok.

Jaz pa sem se tresel strahu v temnem kotu, pozabil sem na spričevalo in mislil samo na mamico in njen jok, ki mi je rezal mlado dušo...

Mama je še vedno plakala, tuj glas pa je nekaj govoril in pripovedoval... Kar zaslišim cvenk denarja v sobi, nekdo je štel novce...

«Ven, proč», je zavpila mama in trenutek pozneje se je prikazal na pragu mlad gospod z dolgo, črno brado. Gledal je strašno grdo in hitro odšel po stopnicah, črni pes pa za njim...

Jaz pa sem tekkel v sobo. Mama je sedela na stolu pri mizi, na kateri je ležal kup svetlih goldinarjev, ter si podpirala glavo... Še vedno je jokala...

Oklenil sem se je okoli vratu in jo hotel potolažiti: «Mama, ne jokaj, poglej kako lepo spričevalo imam, pojdi in kupi mi torte in pomoranč, saj je tukaj toliko denarja...»

Objela me je in poljubila ter nehala jokati...

* * *

Par dni potem pa sem srečal iz šole gredé na trgu onega gospoda, ki je dal moji mami toliko denarja. — Ni se mi zdel več tako grd, kakor oni dan. Ob njegovi strani pa je stopala mlada gospa...

Jaz pa sem si želel tedaj, da bi bil ta gospod moj atej...

Književnost in umetnost.

Čaša opojnosti. (Konec). — Pa ta »Nedolžnost!« Ideja res ni nova. Že v ljudski šoli se trudijo učitelji, da bi dopovedali svojim paglavcem večno modrost o roži, ki nikdar več ne vzevete, če je zvenela. — Kljub temu je pesnica originalna in preden obrneš list, da bi dalje čital, se gotovo zamisliš.